

Sygn. akt II PSK 256/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko [...] Filharmonii [...] w G.
o wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 14 grudnia 2021 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 20 listopada 2020 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację pozwanej P. w G. od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie z powództwa M. M. o wynagrodzenie.

Sąd Okręgowy przyjął, że ocena charakteru wyjazdu powoda do Stanów Zjednoczonych, sprowadzająca się do uznania go za służbowy, to jest odbyty na polecenie pracodawcy, przyjęta przez Sąd pierwszej instancji była prawidłowa i w pełni uzasadniona. Powód, będąc w podróży służbowej w Stanach Zjednoczonych w okresie od 13 stycznia do 21 marca 2016 r., na polecenie strony pozwanej w ramach stosunku pracy wykonywał zwykłe czynności wchodzące w zakres jego

obowiązków służbowych polegające na udziale w koncertach oraz przygotowaniu (próbach) do nich (art. 22 k.p.). Z tego tytułu powód otrzymał wynagrodzenie (w zakres, którego zgodnie z regulaminem wynagrodzenia wchodził udział w 3 koncertach w miesiącu) ze stosunku pracy oraz diety i honorarium przewidziane w porozumieniu w sprawie rozliczenia wyjazdu służbowego do Stanów Zjednoczonych z dnia 2 stycznia 2016 r. Powód nie otrzymał wynagrodzenia za pozostałe 34 koncerty, wynikającego z § 5 regulaminu wynagradzania, mimo, że wszystkie koncerty grane w USA były na jednakowych zasadach. W ocenie Sądu Okręgowego, nie jest możliwe przyjęcie za zasadne stanowiska strony pozwanej co do tego, że jedynie 9 z 43 koncertów (po trzy w każdym miesiącu) było wykonane przez powoda w ramach stosunku pracy, a pozostałe w ramach stosunku prawnego łączącego powoda z podmiotem amerykańskim, skoro pozwana zobowiązała się do wypłaty diet za cały okres tournée. Pozwana w sposób logiczny nie wyjaśniła takiego stanu rzeczy. Sąd Okręgowy uznał nadto za całkowicie pozbawione podstaw stanowisko pozwanej co do tego, że powód w zakresie przekraczającym 3 koncerty w miesiącu mógł swobodnie dysponować swoim czasem, skoro powód w ramach porozumienia z pozwaną zobowiązał się do wzięcia udziału w 43 koncertach, a nie w 9 koncertach.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 22 § 1 k.p. w związku z art. 100 § 1 k.p., art. 77⁵ § 1 k.p., art. 31a ust. 4 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. ze względu na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych:

1. Czy wobec treści art. 22 § 1 k.p. w związku z art. 100 § 1 k.p., w sytuacji gdy pracodawca nie korzysta z przysługującego mu prawa kierownictwa i dysponowania osobą pracownika, nie wydając polecenia służbowego w zakresie obowiązku wykonania zadania, zaś wyłącznie od decyzji pracownika zależy przyjęcie do wykonania określonego zadania oraz ustalenie czasu, przez jaki będzie się podejmował wykonania powyższego, tak ukształtowany stosunek jest stosunkiem pracy?

2. Czy wobec treści art. 31a ust. 4 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej w sytuacji, gdy pomiędzy dwoma profesjonalnymi podmiotami dochodzi do zawarcia umowy, na podstawie której pierwszy z nich, będący instytucją kultury, zobowiązuje się do zapewnienia określonej liczby artystów dla projektu realizowanego przez drugą stronę umowy (kontrahenta), dla zastosowania wskazanego artykułu konieczne jest zawarcie odrębnej umowy pomiędzy poszczególnymi artystami a kontrahentem, jeśli instytucja kultury zapewniająca udział artystów jest jednocześnie ich pracodawcą działającym w roli pośrednika pomiędzy kontrahentem a artystami? A jeśli nie, to czy na podstawie wskazanego powyżej przepisu zgoda pracodawcy może być dorozumiana, w szczególności poprzez okoliczności towarzyszące organizowaniu wskazanej grupy artystów?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 października

2015 r., I PK 19/15, LEX nr 2021941). Nie może mieć natomiast charakteru kazuistycznego i zawierać szeregu szczegółowych założeń determinujących odpowiedź, jak i nie może służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r. IV CSK 405/15, LEX nr 2160209).

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powinno polegać na sformułowaniu tego zagadnienia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Musi być to zagadnienie nowe i nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie sądowym - T. Ereciński, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, red. T. Ereciński. Jeżeli zagadnienie prawne było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, skarżący powinien wykazać, że wystąpiły okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 i z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383). Istotne zagadnienie prawne może odnosić się zarówno do prawa procesowego, jak i materialnego. Zagadnienie prawne powinno wyrażać problem prawny, którego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 10/12, LEX nr 1228616; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, LEX nr 1230170; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

Zauważyć należy, że w rozpoznawanej sprawie Sądy *meriti* nie uznały, że pracodawca w spornym okresie nie korzystał z przysługującego mu prawa kierownictwa i dysponowania osobą pracownika. Przeciwnie, przyjęły że powód będąc w podróży służbowej w Stanach Zjednoczonych na polecenie strony pozwanej w ramach stosunku pracy wykonywał zwykłe czynności wchodzące w zakres jego obowiązków służbowych, polegające na udziale w koncertach oraz przygotowaniu (próbach) do nich. Sądy *meriti* nie zajmowały się zatem kwestią podporządkowania w umowie o pracę i umowach cywilnoprawnych. Wbrew

twierdzeniom skarżącej w rozpoznawanej sprawie nie powstała wątpliwość „czy jeśli pracodawca dysponuje narzędziem jakim jest polecenie służbowe, z którego dobrowolnie rezygnuje, oddając wyłącznie pracownikowi podjęcie decyzji w zakresie wykonania zadania oraz czasu, przez jaki będzie powyższe wykonywał, to czy tak ukształtowany stosunek jest stosunkiem pracy”.

Odnosząc się do drugiego ze wskazanych zagadnień, zauważyć należy, że art. 31a ust. 4 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej ma zastosowanie w przypadku podjęcia przez pracownika artystycznego dodatkowego zatrudnienia lub zajęć na rzecz innego podmiotu. W rozpoznawanej sprawie tymczasem Sądy *meriti* przyjęły istnienie stosunku pracy powoda jedynie ze stroną pozwaną i brak umów, czy jakichkolwiek porozumień z amerykańską agencją koncertową, przez co praca świadczona przez powoda podczas tournée w USA była pracą wykonywaną na rzecz i polecenie pozwanej. Sądy *meriti* przyjęły, że powód nie wykonywał pracy w USA w warunkach określonych art. 31a ust. 4 powołanej powyżej ustawy, to jest nie podjął dodatkowego zatrudnienia lub zajęć na rzecz innego podmiotu za zgodą pracodawcy, albowiem powód ustalił w porozumieniu z dnia 2 stycznia 2016 r. warunki wykonywania pracy w USA z pozwanym pracodawcą, a nie innym podmiotem. Z porozumienia zawartego pomiędzy pozwaną a powodem wynika, że był on zobowiązany zagrać 43 koncerty w USA, do czego zobowiązał się względem pozwanej, a nie innego podmiotu. Za niezasadne uznano twierdzenia pozwanej, że tylko kilka koncertów powód miał wykonywać w ramach stosunku pracy, a pozostałą część czasu mógł wykorzystać w sposób przez siebie wybrany. Sądy *meriti* zważyły, że nie jest możliwym wyodrębnić, które zagrane przez orkiestrę koncerty na tournée miałyby odbywać się w ramach stosunku pracy, a które na podstawie odrębnego zlecenia na rzecz kontrahenta zewnętrznego, ponadto pozwana nie przedstawiła w procesie dowodu istnienia takiego zlecenia. Sądy nie przyjęły, jak to wynika ze sformułowanego przez skarżącą zagadnienia prawnego, że działała ona w roli pośrednika pomiędzy kontrahentem zagranicznym a artystami.

Podsumowując, poddane pod ocenę Sądu Najwyższego w ramach przesłanek przedsądu problemy prawne, nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opiera się

na założeniach faktycznych sprzecznych z ustaleniami Sądu odwoławczego, co nie zasługuje na uznanie w świetle związania Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.